

BRIEDUMS

Atzīmējot Līvānu kūdras fabrikas
50. gadadienu

seļu virkni jaunu objektu: rūpniecības iekārtas dzelzceļa līnijās, lauka bāzes, ugunsdrošības dūdenskrāves, autoceļus un pārkraušanas estakādes. To visu būvējām saimnieciskā kārtā. Desmitās piegādes sākumā Skrebeļu iecirkni nodevām ekspluatācijā kūdras pārkraušanas punktu ar jau 1000 tonnu diennakti, auto-tilti pāri Dubnai. Līdz ar to mūsu produkcijas nosūtīšanas tempi ievērojami paātrinājās. Te krietni papūlējās mūsu celtnieki P. Stara vadībā. Pakāpeniski bijusi kūdras fabrika pārtapa par jaudīgu kūdras ieguves uzņēmumu. Šajā jubilejas gadā esam ieguvuši 255,5 tūkstošus tonnas

kūdras, tajā skaitā 239 tūkstoši tonnas — lauksaimniecības vajadzībām. Tikai deviņtāsim desmitajā piegādē vien iegūti vairāk nekā divi miljoni tonnu pakaišu kūdras. Tās galvenie patērētāji ir Preiļu, Daugavpils, Jēkabpils un Krāslavas rajoni. Varam pamatoti lepoties ar to, ka lauksaimniecības ražošanas sekmīgā attīstībā ir arī mūsu arīva.

Mūsu zelta fonds — ražošanas pirmindnieki, darba veterāni. Divdesmit sešiem mūsu labākajiem darbiniekiem piešķirti valdības apbalvojumi. Mašīnists O. Činģis un brigadieris A. Krompāns apbalvoti ar Darba Sarkanā Karoga ordeni, brigadieris N. Tarasova — ar ordeni

«Goda Zīme» un III pakāpes Darba Slavas ordeni, mašīnists A. Skukim — kara un darba veterānam — ir ordenis «Goda Zīme», vairākas medaļas par kaujas nopelniem. Tāpat ar ordeni «Goda Zīme» apbalvots dzelzceļa ceha meistars Z. Vanags.

Īpašu uzslavu, pateicību un siltus vārdus pelnijuši mūsu veterāni, kuri visu savu dzīvi veltījuši kūdras fabrikai un arī šodien strādā pie mums. Tie ir G. Ancāns, V. Eglītis, J. Malnačs, A. Boļšakova, L. Zalāne un daudzi citi. Uzņēmumā strādā 65 cilvēki, kuru darba stāžs pārsniedz ceturtdaļgadsimtu.

Mūsu fabrikas jubilejas gads bija mums labvēlīgs. Neraugoties uz to, ka kadri nav pilnībā nokomplektēti, kūdras ieguves plānu tomēr izdevās izpildīt 12 dienas pirms termiņa, plānoto pārsniegt par 4 procentiem. Esam pateicīgi kaimiņu kolhoziem, kas mums atsūtīja talkā savus mehānizatorus. Labākos rezultātus sezonā sasniedzis Kūku iecirknis, kuru vada L. Mālniece. Pateicoties viņas organi-

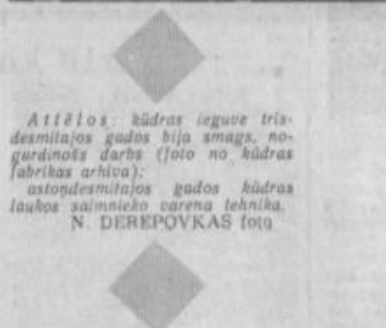
zatoriskajām dotībām, lielāji darba mīlestībai, iecirknis strādā bez atpalcējiem.

Lielu vērtību veltām sociālistiskās sacensības organizēšanai, kura izvērstā starp iecirkņiem, brigādēm un individuāli. Pasākā par uzvarētājam kļuva V. Nikitiņa, N. Tarasova, A. Krompāna, K. Martinova vadītā brigāde. Individuālajā sacensībā veiksmīgākie izrādījies kara veterāns H. Seļčickis, A. Turkinis, F. Jeršovs, L. Bogdanovs.

Mūsu fabrika šodien ir kompleksi mehanizēta kūdras ieguves uzņēmums. Tas nozīmē, ka viss kūdras pamatražošanas process — ieguve, iekraušana, transportēšana, kā arī purva sagatavošanas darbi ir mehanizēti. Uzņēmuma racionalizatori daudz dara, lai tālāk modernizētu iekārtas, tajā skaitā tādas mašīnas kā celmu laužēji, grāvju raseļļi. Jo grūtāki un atbildīgāki ir uzdevumi, kas mūsu kolektīvam jāizvirzīti šajā piegādē. Līdz tās beigām kūdras ieguves apjomam jāsasniedz 300 tūkstoši tonnu. Esam paredzējuši sākt ražot fasētu sapropejkūdru vai kūdras komposta mēslu juma pārdošanai iedzīvotājiem. Ieviešam jaunu frēzvelīni — trīdnātāju. Meklēsim iespēju, kā racionalāk pārveidot kūdras ieguves mašīnu. Jāorganizē kūdras piegāde lauku saimniecībām augu gadu. Lai nostiprinātu uzņēmumi kādrus, steidzami jāuzsāk dzīvokļu celtniecība.

Tādi ir neatliekamie uzdevumi. Tāpēc augstu apbalvojumu — Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Goda raksta mēs uzskatām par avansu, impulsu, lai pilnīgāk mobilizētu visus spēkus un līdzekļus jauna, atbildīga uzdevumu veikšanai abilstoši PSKP XXVI kongresā, mūsu valsts Partijas programā izvirzītajiem lēmumiem.

M. Kitajeva,
kūdras fabrikas direktore

Atīlšos: kūdras ieguve trīsdesmitajos gados bija smags, nogurdinošs darbs (foto no kūdras fabrikas arhīva); astoņdesmitajos gados kūdras laukos saimnieko varena tehnika. N. DEREPOVKAS foto

MCSU uzņēmums ir viens no vecākajiem republikā. 1933. gadā akciju sabiedrība «Kūdra», izmantojot lēto darbspēku, organizēja kūdras ieguvu trijās atradnēs, tai skaitā arī pie Līvāniem — Pētermuļiņas un Roganu purvos. Strādnieku darbs šajā laikā bija ārkārtīgi grūts: kūdru raka ar lāpstām, uz zāvēšanas vietu veda ķerrās, Specapģērbu strādājošajiem neizsniedza. Par līdzvērtīgu darbu sievietes saņēma par 25 procentiem mazāk nekā vīrieši. Bijā uzcelta tā saucamā kūdras fabrika — koka sķūnīš ar estakādēm pārkraušanai un VEF, ražotājam drupināmajam mašīnām.

1935. gadā fabrika bija nodarbināti vairāk nekā 700 cilvēki, trešā daļa — sievietes. Līdz purvam uzbūvēja saursiļteļu dzelzceļu, uzskā kurināmās kūdras ieguvu, daļu no pakaišu kūdras eksportēja. Taču kopējais apjoms nepārsniedza 12 tūkstošus tonnu kūdras gadā.

Pēc Lielā Tēvijas kara rūpniecība nāca atjaunot. Te talkā nāca brālīgs republikas. Šodien mēs ar lepnumu minam to mūsu veterānu vārdus, kuri pēckara gados uzņēmumam deva otro dzīvību. Tie ir Jāzeps un Jānis Strodi, J. Māsāns, P. Staris, G. Markoits, M. Dzjubdzeļs un daudzi citi. Jau 1950. gadā, mehanizējot darbu, kūdras ieguves apjoms divreiz pārsniedza pirmskara līmeni, bet strādājošo skaits saruka piecreiz. Racionalizatori izgatavoja tehnoloģisko līniju, lai no kūdras ražotu izolācijas materiālu, zāvēšanu pabeidzot maksimāli. Lielis šī darba entuziasts bija Grigorijš Ancāns, kurš arī šodien strādā mūsu fabrikā.

Bet pēc desmit gadiem Visasvienības TSSI galvenā komiteja apbalvoja uzņēmumu ar diplomu. Mēs pirmie republikā apgūvām grieztās pakaišu kūdras presēšanu stacionārā. Mūsu uzņēmums bija vienīgais presētās pakaišu kūdras piegādātājs republikas austrumu rajoniem.

Tajā pašā gadā Leningradas institūts «Lengiprotorj» Skrebeļu — Skrāzmaņu purvā, kas ir viens no visapjomīgākajiem rajonā, veica detalizētus pētījumus. Purva kopplatība ir 3,5 tūkstoši hektāru, bet pakaišu kūdras krājumi — 18,5 miljoni tonnu. Institūts izstrādāja projektu frēzkūdras ieguvei. Visā purva sagatavošanas darbu smagums gulās uz Preiļu melioratoru pleciem, kuri jau 15 gadus, virzoties aizvien tālāk, atklāja mums jaunu darbu fronti. Mēs esam ļoti pateicīgi Preiļu 21. PMK par tās ieguldījumu frēzkūdras ieguves palielināšanā.

1975. gadā apjoms sasniegja 210 tūkstošus tonnu kūdras. Radās nepieciešamība uzbūvēt ve-